

КАФЕДРА МАЙСТЕРНОСТІ АКТОРА ТА РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ АНІМАЦІЇ

СИЛАБУС

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ РЕЖИСУРИ ТЕАТРУ ЛЯЛЬОК

Освітній рівень	Другий (магістерський)	Курс	1
Ступінь освіти	Магістр	Семестр	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	5
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво	Аудиторних годин	32
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво	Лекції	22
Статус	Обов'язкова	Практичні	10
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	118
		Семестровий контроль	Іспит - 1 сем.

Інформація про викладача

ШБ, посада	Інюточкін Олександр Олександрович, професор, заслужений діяч мистецтв України
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Iniutochkin.pdf
E-mail	a.inutochkin@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус дисципліни «Методика викладання режисури театру ляльок» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів. Силабус укладено відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати магістри відповідно до вимог освітньої програми, алгоритму вивчення навчального матеріалу курсу, необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень.

Метою вивчення дисципліни є надання студентам знань та вмінь організації навчального процесу вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки за фаховим спрямуванням ОПП «Сценічне мистецтво». Передуючи педагогічній практиці магістрантів, навчальна дисципліна, знайомить їх з основними нормативами діяльності ЗВО мистецького спрямування, типовою структурою та нормативами навчально-методичного процесу; структурою і змістом галузевих стандартів вищої освіти України, навчальних планів зі спеціальностей галузі знань «Культура і мистецтво», забезпечує набуття майбутніми викладачами первинних знань і вмінь щодо підготовки й проведення аудиторних занять, організації самостійної навчальної діяльності студентів, здійснення поточного й підсумкового контролю знань, змісту фахових дисциплін.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

Знати: основні питання методики підготовки і проведення навчальних занять з режисури театру ляльок; процес організації самостійної роботи студентів та контролю їх знань; особливості підготовки навчально-методичних і дидактичних матеріалів з дисциплін професійної та практичної підготовки.

Вміти: орієнтуватися у нормативно-правовій базі вищої школи; готувати й проводити різні види аудиторних навчальних занять, організувати позааудиторну навчальну діяльність студентів; здійснювати поточний і підсумковий семестровий контроль знань студентів; готувати навчально-методичні і дидактичні матеріали.

Мати навички: розробки та написання методичних матеріалів – пояснювальної записки (анотації до навчальної програми), тематичного плану дисципліни, тезисного конспекту лекцій, тренінгової системи (на основі авторських тренінгових систем визначних діячів та педагогів у сфері мистецтва режисури), списку творчих завдань, плану практичного заняття. Мати навички у створенні та проведенні мультимедійної лекції.

Здобуті знання та вміння забезпечують формування таких компетентностей:

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні теоретичні та практичні задачі і проблеми у галузі сценічного мистецтва або у процесі навчання, що передбачає проведення дослідження та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати професійні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

ЗК10. Здатність знаходити, опрацьовувати, аналізувати та синтезувати інформації в мистецтвознавчих науках, проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК2. Здатність управляти процесами у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

СК3. Здатність брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

СК9. Здатність застосовувати основи педагогіки та психології у навчально-виховному процесі у вищих навчальних закладах мистецької освіти.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання:**

ПРН2. Вільно оперувати всім комплексом отриманих знань. у сфері практичної професійної та дослідницької діяльності.

ПРН6. Розуміти умови формування особистості, її свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.

ПРН9. Виявляти здатність до генерування нових ідей.

ПРН18. Координувати та вдосконалювати процеси у творчо-виробничій сценічній діяльності або навчанні.

ПРН19. Брати відповідальність за внесок до професійних знань і практик та оцінювання результатів діяльності колективу (творчого, навчального).

ПРН21. Передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і не фахівцям. Самостійно розробляти педагогічні методики викладання фахових дисциплін (практичну і теоретичну їх складові).

Перелік тем.

Тема 1. Історія виникнення, впровадження та розвитку режисерської професії.

Тема 2. Метод як технологія опанування режисерської професії. Режисерські школи театру ляльок.

Тема 3. Формування комплексу творчих задач у процесі постановочної роботи режисера театру ляльок.

Тема 4. Формування комплексу організаційних задач у процесі постановочної роботи режисера театру ляльок.

Тема 5. Види та форми навчального процесу у роботі режисера-педагога. Методи застосування їх на практиці.

Тема 6. Методика створення режисерського плану (експлікація), як основи для практичної роботи.

Тема 7. Методи роботи режисера над п'єсою. Способи і задачі.

Тема 8. Методи роботи режисера над уривком з драматургічного матеріалу. Способи і задачі.

Тема 9. Режисерський етюд, як один із методів роботи режисера в розробці драматургічного матеріалу. Види і способи роботи.

Тема 10. Методика роботи режисера з драматургією та застосування в подальшому постановочному та навчальному процесі.

Тема 11. Професійна режисерська термінологія, як засіб професійної комунікації. Режисерський словник.

Тема 12. Підготовка та розробка методичних документів для створення методичної бази до фахових дисциплін кафедри майстерності актора та режисера театру анімації.

Тема 13. Методика підготовки та розробка методичних вказівок як навчальний засіб для використання у самостійній роботі студентів.

Тема 14. Методика виявлення та корегування загальних мистецьких та культурологічних знань для підготовки абітурієнтів до вступу в мистецький навчальний заклад.

Тема 15. Підготовка лекцій з дисципліни «Режисура театру ляльок».

Тема 16. Оформлення та презентація комплексу методичних матеріалів.

Форми та технології навчання

Викладання проводиться у вигляді: лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, практичних занять, самостійного навчання на основі підручників та конспектів, консультації з викладачами.

Навчальні ресурси

Навчальні аудиторії, репетиційні майданчики, відділ технічних засобів навчання, навчальна лабораторія медіа-технологій (фонотека, відеотека), точки бездротового доступу до мережі Інтернет, інтернет ресурси, художньо-виробнича лабораторія кафедри майстерності актора та режисури театру анімації, навчальна лабораторія історії театру, бібліотека, усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Telegram, Viber, Messenger, платформа <https://www.youtube.com/>.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для диференційованого заліку	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D	Задовільно	
60–63	E		

35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100 – А – відмінно, повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, точно використовуючи педагогічну термінологію, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89 – В – **добре**, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач вищої освіти легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81 – С – **добре** у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73 – D – **задовільно** неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63 – E – **задовільно** допущені помилки у визначенні педагогічної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач вищої освіти не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 – FX – **незадовільно** (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34 – F – **незадовільно** (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання здобувач вищої освіти більшою або найбільш важливою частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних театральних фестивалях, круглих столах, конференціях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі має відповідати вимогам «Положення ХНУМ імені І. П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендована література

1. Биченко Н. А. Стратегія роботи над інсценізацією драматичного твору. *Культура і сучасність: альманах*. Київ: Міленіум, 2019. № 1.

2. Ботунова Г. Я. Становлення театральної освіти в Харкові // Pro Domo Mea : нариси / Харк. держ. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. – Харків, 2007. – С. 256–265.
3. Ботунова Г. Я. Творчо-педагогічна діяльність Олександра Скибневського в Україні // Польські рефлексії в літературі та мистецтві Слобожанщини : матеріали Міжнар. наук. симп., Харків, 2014 р. / Ген. консульство Республіки Польща в Харкові, Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. – Харків, 2015. – С. 230–260.
4. Ботунова Г. Я. Театральна освіта в Харкові: від драматичної школи до Національного університету // Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського, 1917–2017 : До 100-річчя від дня заснування : мала енциклопедія : у 2 т. – Харків, 2017. – Т. 2. – С. 11–148.
5. Бучма О. Є. Особливості створення сценічного образу з театральними ляльками різних систем. *Культура України*. 2013. Вип. 41. С. 190-198.
6. Вашкель Марек Режисер в театрі ляльок // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Театр: історія, теорія, практика : зб. наук. ст. Вип. 51 / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського ; упоряд. Я. В. Партола, ред. Л. В. Русакова, Я. О. Сердюк. — Харків : ХНУМ, 2018. С. 180-191.
7. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи: Методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 316 с.
8. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи : [Навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури]. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. 396 с.
9. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / [За ред. В. Г. Кременя]. – Тернопіль: Навчальна книга. – Богдан, 2004. 384 с.
10. Довлетова С. Особливості роботи над інсценованим твором. Актуальні проблеми музичного та театрального мистецтва: мистецтвознавство, педагогіка та виконавство // Матеріали науково-методичної конференції. Вип. 3. – Харків: ХДІМ, 2001 - С. 181-185.
11. Інютючкін О. Мала енциклопедія режисера театру анімації. Х. : Колегіум, 2012.
12. Інютючкін О. Специфічні особливості елементів професійної техніки актора театру анімації. *Культура України*. 2011. № 33. С.12-16.
13. Інютючкін О. Особливості мистецтва театру анімації // Вісник № 7 Харківської державної Академії дизайну і мистецтв, 2010.
14. Клековкін О. Ю. THEATRICA: Лексикон / ПСМ НАМ України. — К. : Фенікс, 2012. — 800 с.
15. Кнебель М. Про дієвий аналіз п'єси і ролі. Львів, 2020. 92 с.
16. Курбас Лесь. Філософія театру. Київ: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 917 с.
17. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Київ: Обрії, 2012. 220 с.
18. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін) / Г.М. Падалка.—Київ : Освіта Україна, 2008. – 274 с.
19. Пацунов В.П. Експериментальна режисура : курс лекцій для студентів спеціалізації «Сценічне мистецтво». Київ : КНУКіМ, 2017.
20. Попов Л. Взаємодія театрів ляльок та театральної школи на сучасному етапі // Театральна освіта в Україні. Сучасний стан, проблеми розвитку: Матеріали науково-практичної конференції / Академія мистецтв України; Голова ред. колегії акад. І.Д. Безгін (с. 19—21) // ВВП «КОМПАС». — 1999.
21. Театр: історія, теорія, практика. Збірник статей / Problemy teorii dramatu i teatru. Tom Dramat. Tom 2. Teatr. Wybór i opracowanie Janusz Degler. Wrocław, 2003. Переклад з пол. – Львів. 2013. 296 с.
22. Фесенко С. Школа лялькаря: від тренінгу до образу з лялькою / Посібник. Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського. 2019. 129 с.

23. Epskamp K. Intercultural Puzzles. Richard Schechner and the Anthropology of Theatre in the 20th Century // *Anthropos*, 2003, Bd. 98, H. 2. - Pp. 499- 506.
24. Sajkiewicz V., Wachocka E. *Przestrzenie we współczesnym teatrze i dramacie*. Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego. Katowice. 2009.
25. Jurkowski H. *Dzieje teatru lalek. T. 1. Od antyku do romantyzmu* / H. Jurkowski. — Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1970.
26. Marek Waszkiel <https://www.marekwaszkiel.pl/2018/05/30/animacja-we-wspolczesnym-lalkarstwie/>.

Інтернет-ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського. URL: www.dnrb.gov.ua/
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського <http://mtlib.org.ua/>
3. Харківська державна бібліотека імені В. Г. Короленка <https://korolenko.kharkov.com/>
4. Електронна бібліотека «Культура України». URL: <https://was.media/uk/>
5. Офіційний сайт міжнародного союзу лялькарів URL: <https://www.unima.org/en/>